

Politični pregled.

Jugoslavija.

Ministrski svet v Beogradu je rešil naše valutno vprašanje v razmerju 1 : 4. Na nove dinarske bankovce se bo natisnil štirikratni iznos v kronah. Nova jugoslovanska krona postane bankovec naše SHS Narodne banke. Ministrski svet sporoča glede veljave nove valute sledeče:

1. Finančni minister mora začeti takoj s pretiskavanjem novčanic z označbo v kronah in sicer 1 dinar — 4 krone.

2. Bankovci po 1, 2, in 10 K ostanejo v prometu do izida novih v dinarjih.

3. V državnih blaginjah se bo obračunavalo v kronah in dinarjih.

4. Kakor hitro bodo vzeti iz prometa kronski bankovci avstro-ogrskih banke, bo edino veljavni denar nova kronsko-dinarska novčanica Narodne banke SHS kraljevine.

5. Vrednost v zlatu se bo odredila s posebnim zakonom.

Jugoslovanska Kmečka zveza je takoj zavzela svoje stališče proti tej izmenjavi krone v razmerju 1 : 4, sklenila je resolucijo, v kateri zahteva izmenjavo krone z dinarjem v razmerju 1 : 1.

Dr. Korosec je vložil pri predsedstvu beograjskega parlamenta na vlado interpelacijo, v kateri protestira v imenu ljudstva proti takemu vladnemu postopanju glede rešitve naše valute in zahteva, da se ustavi ministrski sklep in skliče državni zbor, ki je edini vpoklican, da razreši naše valutno vprašanje. Ako vlada tej zadevi ne ugodí, bo izvalo to vtiis, da hoče storiti krivico.

V zadevi vrutitve naših ujetnikov iz Italije je storila naša vlada vse, da pospeši vrnitev naših ujetnikov. Ker ne poseda Jugoslavija dovolj prevoznega materiala, bo preskrbelo Italija za prevoz ujetnikov, katerih je v ujetništvu 24.000 mož.

Načelniki opozicijskih strank so imeli te dni posvetovanje v Beogradu glede vstopa v ustavni odtok. Na teh sestankih so enoglasno zahtevali, da se mora sklicati ustavodajni odbor parlamentarne pota. Ta odbor mora tudi izdelati volilni zakon. Ministrski predsednik Davidović ne nasprotuje tej pogojni opoziciji. Vlada bo še naznanila svoje finančne pogoje.

Vojna odškodnina v Srbiji znaša 22 milijard. Nemčija plača kot prvi obrok 142 milijard. Od te svoje doli Jugoslavija 9 milijard frankov. Ker potrebuje naša država nujno denarja nam bodo izplačali zavarovalni teh 9 milijard v bonih, katere bomo izmenjali za gotovino.

Slovenija posedla 242.586 ha veleposestniško zemljo, od te odpade na gozde 171.742 ha. V Prekmurju je 19.973 ha veleposestev.

Ministrstvo za agrarne reforme je že izdelalo načrto o izvolitvi agrarnih odborov. Ta volitve bodo takoj po občinskih. Vse prebivalstvo novoosvojenih krajev po deželi bo razdeljeno na 5 oddelkov: na veleposesnike, na obdelovalce svojih zemljišč, male kmete in one, ki ne posedajo nobenega zemljišča. Agrarni odbori se bodo volili po občinah, tako, da bo od vsake 30 prebivalcev izmed petih oddelkov izvoljen eden za člana agrarnega odbora.

Nemčija.

Novi predsednik francoske republike. Zgodilo se je veliko presenečenje. Predsednikom francoske republike je izvoljen Paul Deschanel, dosednji predsednik francoske poslanske zbornice. Nov znanja malo, koga hočejo imeti Francozi za svojega predsednika, zanima nas samo, kakšno stališče vzele zavzemati naspram nam. Mož je visoko izobrazben, duhovit, po političnem prepričanju odločen republikanec, strankarsko na nobeno stran močno izrazit. Velja kot velik nasprotnik Nemčije, a naklonjen Avstriji. D'Annunzio je poslal čestitko, ko jo, da ustanavljajo po vseh mestih velike zarotniške je priredili zaano pustolovstvo na Reki. Za naše težnje torej nasprotni ne bo imel ne zanimanja, ne simpatij. Upajmo, da bo kot predsednik republike, moral razširiti tudi svoje znanje v svetovni politiki in bo potem dobil jasnejše pojme tudi o nas.

Nemčija.

V Berlinu so se vršili zadnje dni pred državno zbornico krvavi izgrezi od komunistov in neodvisnih socialistov nahujskane množice. V celom je bilo 42 mrtvih in 105 ranjenih.

Gledalci izročitve Viljema II. so izdelali ministrski predsedniki v Parizu nolo, ki se odpotuje Holandski, da izroči zaveznikom bivšega nemškega cesarja.

Čehoslovaka.

Čehoslovaka nadaljuje svoj kulturni boj proti katoliški cerkvi. Med čehoslovako duhovščino se je začelo močno gibanje za ustanovitev takozvane „česke narodne cerkve“. Ta nova cerkev zahteva svobodo vesti in češko bogoslužje. Tej cerkvi načeluje 12 članski odbor iz 6 duhovnikov in 6 posvetnikov.

Avstrija.

Avstrija je stopila v diplomatsko zvezo z Čehoslovako.

V Pragi so se vršila pogajanja med Avstrijo in Čehoslovako glede ureditve mej, prometa, dobave premoga in sladkorna za Avstrijo. Pogajanja so dovedla do sporazuma.

Avstrija je dovolila Čehom na Dunaju česke šole.

V Avstriji se izdelali zakon o oddaji premoženja, ki je pa zadol hud odpor pri vseh premožnejših slojih.

V Avstriji vlada veliko pomanjkanje, kar vrednoti avstrijske krone pada od dne do dne. Pomanjkanje premoga je v Avstriji tako občutno, da bodo morali ustaviti ves promet.

V Avstriji izdelujejo načrt za novo ustavo. Potem tega načrta bi bila Avstrija zvezna država po vzgledu Švice. Proti tem ustavnem načrtu so začeli hud boj socijalni demokratje, ki se na stališču strogega centralizma za Avstrijo, onega centralizma, ki je že Avstrijo razbil pod Habsburžani.

Madžarska.

Mirovna pogodba z Madžarsko. Madžari kriče, da so presenečeni in prepadeni. Mirovni pogoji, katere jim je sedaj stavila ententa, so zanje grozno trdi. Nevemo, če so res tako prestrašeni, ali pa se le delajo. In igrajo zopet komedijo po stari madžarski navadi. Saj ugodnejših pogojev sploh pričakovati niso mogli. Izgube samo zemlje, ki niso madžarske. Ententa je bila za nje celo tako dobra, da je pustila pod njihovim gospodarstvom celo veliko Jugoslovancev. Sedem slovenskih občin okrog Monoštra, hrvaške pokrajine severno od Mure in Drave ostanejo odtrgane od naše države. V Baranji izgubimo nad 100.000 prebivalstva, mesta: Pečuh, Mohač, Baja, katera smo zahtevali, so za nas izgubljena. Se več izgubimo v Banatu. A v kljub temu igrajo Madžari komedijo velikih razburjencev. Prepovedali so vse javne zabave, gledišča, kine, koncerte po kavarnah itd., kar je čisto pametno in bi bili lahko storili že davno poprej. Saj so znane madžarske kavarniške razuzdanosti, kjer neprenehoma igra ciganska godba. Pravijo, da ustanavljajo po vseh mestih velike zarotniške organizacije. Brez dvoma je pa tudi to samo komedija. Slednjič bodo pozabili tudi na to svoje razburjenje, ter se zopet vrnili nazaj k madžarski ciganski godbi.

Znani zavratni madžarski napad v Prekmurju je moral madžarska vlada dati zahtevana zadoščenja. Premestiti mora poveljujočega polkovnika in odstaviti poročnika, ki je vodil napad, ter vse podčastnike. Plačati mora vso škodo in odškodnino ranjenecem. Madžarski zastopnik v Beogradu se je moral opravičiti, prositi odpustjenja in dati jamstvo, da se kaj takega več ne ponovi.

Kmečka Zveza.

Shodi Kmečke Zveze v nedeljo, dne 25. januarja: po rani sv. maši na Ponikvi ob južni Zel., pri Zdoškcu (Vesenski-Vrečko), v St. Ilju p. Turjakom (Zebot); v nedeljo, dne 1. februarja: po rani sv. maši v Ribnici na Pohorju (Pišek-Krajnc) in pri Mali Nedelji (Zebot).

V Zilah bo priredila Kmečka zveza svoj shod 8. februarja. Govorniki iz Maribora (Nadrevič, Pušenjak in urednik Januš Gelač).

Izobraževalni tečaj, ki jih priredila Kmečka Zveza in Kršćansko-Socijalna Zveza, se vršijo po temle redu: v torek, dne 27. januarja pri Sv. Križu tik Slatine v Društvenem domu, v četrtek, dne 29. januarja, v Konjicah, v četrtek, dne 5. februarja v Pinju, v soboto, dne 7. februarja v Središču, v torek, dne 10. februarja, pri Sv. Križu na Murškem polju. Se enkrat pozivamo vse zaupnike, da poskrbijo za številno udeležbo. Pričajo naj moške, žene, mladeniči in dekleta. Začetek povsod ob 9. uri predpoldne.

Lep shod je bil v nedeljo v Kajtersbergu. Vsi prostori pri Dreisgerju našočeno polni. Z največjim zanimanjem je vse poslušalo izvajanja dr. Leskovarja o pomenu občinskih volitev. Socijalni demokratje so morali ušiniti, ko so videli velikanseko premoč. Krasno jih je označil g. Krepek in jim povedal tako, da jim bodo še dolgo zvenelo po ušesih. Ob splošnem navdušenju za Kmečko zvezo se je shod zaključil.

Shod Slov. Kmečke zveze v Selnici ob Dravi. Preteklo nedeljo je priredila Slov. Kmečka zveza shod v Selnici ob Dravi, katerega se je udeležilo okrog 300 do 400 ljudi. Na shodu je govoril poslanec Pišek. Shoda se je udeležilo tudi nekaj raznih laži-demokratov in samostojnežev. Razne neslane med klice znanega Stiblerja in Mesariča je poslanec Pišek krepko zavrnil. Shod je vnovič sijajno pokazal, kako krepko je razvita naša Slovenska Kmečka zveza v tej župniji, ker se nahajajo v njenih vrstah najodličnejše osebe cele župnije. Raznim zgaganjem pa bodi povedano na glas, da pri nas ni prostora za nje!

Shod zaupnikov iz ptujskega okraja je bil zelo dobro obiskan. Nekteri povabljeni so se opravičili. Poročala sta poslanec Ivan Vesenski in pokr. poslanec ter okr. komisar Miha Brenčič. Kdor je videl na tem shodu to našo pravo kršćansko mislečo kmečko inteligenco, ta nikdar ne more dvomiti o zmagi naše poštene misli. Z veseljem in z medsebojnim zaupanjem ter v ljubezni do naše stvari gremo odločno svoje pot naprej.

Sv. Urban v Slov. gor. Preteklo nedeljo se je vršil tukaj izredno dobro obiskan shod Slov. Kmečke zveze po rani sinjbi božji. O organizaciji in raznih gospodarskih in političnih vprašanjih je govoril okr. komisar in pokr. poslanec ter predsednik okrajne organizacije Miha Brenčič. Shodu je predsedoval g. Čeh ml. Za načelnika krajevni organizaciji Kmečke zveze so si moške izbrali g. Hameršaka. Sv. Urban drži trdno in neomadeževano k zastavi Slov. Kmečke zveze.

Sv. Pavel v Savinjski dolini. V nedeljo, dne 18. januarja, je bil pri nas prav dobro obiskan shod Kmečke zveze. Govoril je poslanec dr. Hohnjec. Naša organizacija v Savinjski dolini stoji krepko in napreduje vedno bolj. Savinjsko ljudstvo, zvesto kršćanskim načelom, narodno in kmečko zavedno, močno si slasi o liberalcih in njihovem privesku: neznajočih in kmečki stvari škodljivih „samostojnežih“.

Sladkagora. V nedeljo, dne 18. januarja je bil tukaj prav dobro obiskan shod Kmečke zveze. Obširno je poročal gospod Zebot iz Maribora o težavnih sedanjih razmerah, ki najbolj težijo kmetu in delavcu. Njegova izvajanja so odobravalí vsi navzoči in se prepričali, da zastopa koristi kmeta in kmečkemu delavcu najboljše Kmečka zveza. Tudi se bomo naprej sadili zlahno vinsko trto, „Samostojni“ bodo pa šli pobirat Mermoljevih črešnjih koščic.

Organizacija Kmečke Zveze in Vseslovenske Ljudske Stranke. Vodstvo naše stranke je izdalo nov pravilnik. Po tem pravilniku bo vsaka krajevna organizacija glede na števílo svojih članov volila določeno število delegatov za osrednji strankin zbor. Tajništvo Kmečke Zveze bo te dni razposlalo pravilnik vsem krajevnim organizacijam.

Plakate za vabilo na shode Kmečke Zv. je založilo tajništvo KZ. Na željo jih pošljemo krajevnim organizacijam.

Govornikom! Na vsek shodih Kmečke Zv. se naj izvoli krajevni odbor Kmečke Zveze; ako pa tak že obstoji, se naj izpopolni in naznani tajništvu Kmečke Zveze v Mariboru. Sestava krajevnega odbora je prvi uspeh za podrobno organizacijo. Po vsakem shodu se naj vrši seja krajevnega odbora ah zaupnikov stranke.

Shode je treba naznaniti politični oblasti. Če se kje vrši političen shod, naj vedno kak zaupnik skrbi, da je shod pravočasno naznanjen okrajnemu glavarstvu. Vlogo napišite tako-le: „Podpisani naznanjam, da se vrši v nedeljo, dne ... 1920, ob ... uri v prostorih ljudske šole v Zelenu ajrvi javen društven shod Slov. Kmečke Zveze. Vspored: Politični položaj in organizacija. Ivan Bezeg, član krajevnega odbora Slovenske Kmečke Zveze, kakor sklicatelj.“

Volilni in strankin sklad. Socijalni demokratje, liberalci in Samostojneži zbirajo pri svojih pristajih strankin davek za volitve, za agitacijo in organizacijo. Te stranke imajo za seboj bogate banke in vojne dobičkarje. V naši stranki takih nimamo. Obračamo se torej do vseh zavednih somišljenikov in somišljenic, da prispevajo po svojih močeh za volilni sklad Kmečke Zveze. Delujte v tem smislu tudi pri svojih prijateljih, na gostijah in pri drugih prilikah. Denar se pošlje po nakaznici na naslov: Slovenska Kmečka Zveza, Maribor, Civilna tiskarna.

Okrajni odbori Kmečke Zveze se naj im prej sestanejo k izvanredni seji. Dnevni red: Priprave na občinske volitve in izvršitev podrobnih organizacijske Slovenske Kmečke Zveze od občine do občine.

Gospodarske novice.

Podružnica Slov. kmet. družbe Maribor in okolice ima v nedeljo, dne 25. t. m. v dvorani okrajnega zastopa (Koroška cesta 26, H. nadstr.) občni zbor z naslednjim vsporedom: 1. Predavanje vinarskega nadzornika g. Antona Puklavca: O vazi vina. Predavanje sledi prosti razgovor. 2. Ugotovitev amenika doslej vpisanih podružničnih udov. 3. Volitev zastopnikov na obnem zboru Slov. kmet. družbe za štajerski del Slovenije. 4. Računski sklep za preteklo upravo leto. 5. Predlogi za štajerski občni zbor Slov. kmet. družbe. Začetek ob 9. uri dopoldne. — Odbor prosi vse dosedanje ude, da se polnoštevilno udeležijo tega važnega shoda. Pričajo pa naj tudi iz mesta in okolice vsi oni kmetovalci in vinogradniki, ki doslej še niso pri podružnici, da ta dan pristopijo k njej. Iz v največjo korist jim bo. Opozorjamo, da je 1. številka izbornega časopisa Kmetovalci, ki ga vsak ud sprejema brez posebne naročbe, že vsa 15. t. m., da morejo le udje od podružnice dobiti razne kmetijske in vinogradniške potrebščine za cene, ki so mnogo nižje kot v trgovinah, in da so le udje upravičeni, udeleževati se strokovnih predavanj in razgovorov, ki se vrše vsako prvo nedeljo v mesecu. Udnina znaša za vse leto 16 K, torej ni težko ne, kar se zahtog prepogosto po nepotrebnem vrže na mizo za 1 liter vina. — Pri tej priliki se bode sprejemale prijave za razne potrebščine, ki se potem podružnice naročajo skupno, ako ozir. kadar je dovolj oglasov. Za galico je zadnji čas; stala bo, kakor je centrala podružnici naznanila, letos 14 K 1 kilogram. Na javnem trgu stane n. pr. loco Trst danes že 16:50 K. Odbor prosi, da se pri naročanju kar založi 14 K za kilogram; morebitno preplačilo se bo vrnilo. En vagon galice je odboru že naznanjen. — To zborovanje s predavanjem velja za februarško in bo torej prvo za njim 7. marca.

V St. Lovrencu na Pohorju se je vršil v nedeljo, dne 18. t. m. občni zbor Kmetijske podružnice, ki je bil jako dobro obiskan. Iz tajniškega poročila je razvidno, da je mlada podružnica v prvem letu obstoja marljivo delala in svojim članom preskrbelo mnogo potrebščin po ugodni ceni. Po končanem obnem zboru se je vršil gospodarski shod Kmečke zveze, na katerem je g. V. Pušenjak razpravljaj o pa-rečih gospodarskih vprašanjih ter pozival k združitvi v gospodarskih zadrugah. Sad tega zborovanja je bila ustanovitev gospodarskega odseka, k kateremu so pristopili vsi navzoči posestniki in tudi neposestniki.